

Objašnjenje rezultata testiranja za programe CI SDŽ za školsku godinu 2024./2025.

U Centru izvrsnosti Splitsko-dalmatinske županije, naš cilj je prepoznati i podržati iznimne talente darovite djece. Ključan dio naše selekcijske procedure je korištenje standardiziranih rezultata, koji nam omogućuju pravednu, valjanu i pouzdanu procjenu. U ovom tekstu objasnit ćemo zašto koristimo standardizirane rezultate umjesto sirovih rezultata s ciljem računanja poštenijeg konačnog rezultata.

Pri standardizaciji, u prvom koraku se rezultati testova svih kandidata preračunavaju na z-skalu. Z-skala je oblikovana tako da ima aritmetičku sredinu 0 (nula) i standardnu devijaciju 1 (jedan). To znači da iznadprosječni rezultati na ovoj skali imaju pozitivni (+) predznak, a ispodprosječni negativni (-) te se očekuje da će dvije trećine svih kandidata biti u rasponu od -1 do +1. Ova skala omogućuje usporedbu rezultata učenika s drugim učenicima unutar iste grupe.

Međutim, nismo naviknuli na rezultate prikazane unutar tako malog brojevnog raspona, stoga da izgled rezultata bude "prirodniji" ljudskom oku, u drugom koraku su svi rezultati preračunati iz z-skale na skalu koja ima aritmetičku sredinu 100 i standardnu devijaciju 15. Na ovaj način se rezultati oko dvije trećine kandidata sada kreću u rasponu 85-115, iznadprosječni kandidati imaju rezultat iznad 100, a ispodprosječni ispod 100. Ovim korakom se samo mijenja način prikazivanja rezultata te nema utjecaja na poredak kandidata.

Pri selekciji za svaki od smjerova (CINTI, CIP, CIM), uvažava se rezultat na testu općih sposobnosti (koji prolaze svi kandidati) te testovi specifičnih znanja ovisno o tome koji od smjerova upisuju. Navedena standardizacija rezultata i preračunavanje se zasebno provodi za rezultate testa općih sposobnosti i zasebno za rezultate testova specifičnih znanja. Nakon toga, standardizirani rezultati na dva testa se uprosječuju – što dovodi do toga da 50% bodova dolazi iz testa opće sposobnosti i 50% iz testa znanja.

Korištenjem standardiziranih rezultata uspoređujemo rezultate svakog kandidata s ostalim kandidatima za Centar izvrsnosti. Na primjer, ako je učenik postigao rezultat od 130 na testu opće sposobnosti, a 90 na testu specifičnog znanja, prosjek tih rezultata bio bi 110. Taj rezultat ukazuje da je učenik iznadprosječno uspješan na testu opće sposobnosti, dok je ispodprosječno uspješan na testu specifičnog znanja. Međutim, nakon uprosječavanja dobivamo kompletniju sliku te je takav učenik nešto iznad prosjeka unutar grupe kandidata.

Na prvi pogled, standardizirani rezultati mogu izgledati neobično. Njihova skala nema apsolutnu nulu, tj. minimalan mogući rezultat se ne prikazuje brojkom nula. Osim toga, zbog preciznosti koju zahtijevaju, izražava se kao decimalni broj (npr. 101.46). Dodatno, kako još kandidata rješava zadatke,

tako se svačiji rezultat potencijalno može promijeniti – primjerice, ako bi odjednom došla velika grupa novih kandidata koji lošije riješe test, kandidatima koji su ranije riješili test bi se standardizirani rezultat pomaknuo prema gore (vrijedi i obrnuto).

Međutim, važno je razumjeti da pristup standardizacije rezultata ima prednost nad klasičnim bodovnim računanjem jer prikazuje *relativnu* uspješnost djeteta u odnosu na druge u svojoj grupi. Na taj način, uvelike se može izbjeći utjecaj ometajućih faktora poput (potencijalno) neusklađene težine zadataka u jednom od testova te nam omogućuje usporedbu rezultata na potpuno različitim testovima na način da se u jednakoj mjeri mogu vrednovati opće sposobnosti i specifično znanje pojedinog kandidata, neovisno o tome koji smjer upisuje ili koje je dobi; što je u konačnici važno za kvalitetnu identifikaciju darovite djece.

Zaključno, korištenje standardiziranih rezultata omogućuje nam pravedniju, precizniju i točniju procjenu darovitosti naših kandidata. Sirovi rezultati (bodovi) se preračunavaju u tri koraka: (1) preračunavanje u z-skalu za svaki test, (2) preračunavanje iz z-skale u skalu koja izgleda “prirodnije” te (3) uprosječivanje standardiziranih rezultata iz dva testa na način da se test opće sposobnosti i test specifičnog znanja u jednakoj mjeri vrednuju u konačnom rezultatu. Iako se ti rezultati mogu činiti neobičnima ili kontraintuitivnima na prvi pogled, oni nam pružaju cjelovitu sliku djetetove relativne uspješnosti u različitim područjima. Darovita djeca često imaju specifične talente i područja u kojima se ističu, a standardizirani rezultati nam pomažu adekvatno vrednovati te jedinstvene sposobnosti.

Vaš CI SDŽ